

REDACTIA
ad. strada Aulich Nr. 1

ABONAMENTUL
într-o Austro-Ungaria: un an 20 cor. pe 1/2
10 cor.; pe 1/4 de an
cor.; pe 1 lună 2 cor.
ril de Dumineacă pe an
— 4 corone. —
Pentru România și
străinătate pe an:
40 franci.
Inscriptie nu se năpoiază

TRIBUNA POPORULUI

Tettekkel
tényező..."

Cetitorii nu sunt obligați să-și pună la încercare limba, rostind cuinte de mai sus. E destul numai să-și amintească următoarele: După ce a căzut dela putere și în urmă a rebusit să-și depuna mandatul, adrenându-se partisanilor săi din Șimleu, aronul Bánffy l-a asigurat că și în viitor va veghea asupra intereseelor neamului său și când va trebui, să arăta prin fapte — „tettekkel tényező”, cum aşa de nenorocit s-a exprimat siluind limba ungurească — căine este el...

Se pare că s-a împlinit vremea. La 2 Februarie a apărut adică „Magyar Szó”, organ al fostului satrap în Solnoc-Dobâca, ori cum l-au numit Unguri — „országos hajdu káplár...”

Să dat adică Bánffy — scrisului săi după cum în Dietă era o zi de răsboiu când vorbea fostul prim-ministr, având el darul deosebit de-a vorbi într-o limbă ungurească nu se poate mai pocita, așa și acum: deja prima frașă din articolul-program provoacă ris.

Ascultați frașă: „Saját magunkrejéből teremtöttünk”... Merita ca și unungrește, numai pentru ca să aci haz de pleonasmul și ritmul acesta bânnffyan.

Si ce răsboinic este! Declară lădăta răsboiu atât dușmanilor din tuntru, cât și celor din afara.

In launtru dușmani ne declară și noi, naționalitățile, dar zice că va fi și contra noivelor direcțiuni politice, cea inaugurată de Szell. Pentru că „în Ungaria politica cuvântului maghiar nu s-a putut clădi și nu se va putea nici în viitor susține decât numai pe stalpii și grinziile vechiului partid liberal”.

Zice mai departe: „Pe câmpul de luptă cu naționalitățile ungurime re de purtat încă luptă pe viață și moarte”...

Cât sunt de șovinisti Unguri, ar totuși ziarele serioase rid grozav e Don Chișotida astă banffyană.

Pentru a ajunge la succes, „în spăt pe viață și moarte”, zice: „Să dăm silință a impreuna intereselor noastrelor Habsburgice și ale vieții maghiare într-o neindurată politică guvernă maghiara”...

Am înțeles. Ar vrea nobilul baron să se îsprescă și mai mult luptele dintre atul ungar și naționalitatea. Secția naționalităților să se reinfianteze eardă, binetul negru și atâția spioni să fie activați din nou, ca din sutele de votate, Jeszenszky să aibă cetele, să aibă cu ce pune la cale inspirațiuni ridicolă și revoluționări, ca astfel „stalpii și grinziile” vechiului partid liberal să poată figura răști ca mentorii ai maghiarismului îmejduit de naționalitate...

Ne place a crede, ba suntem suri, că nu se vor afla în teără și chiar în mijlocul publicului ma-

ghiar gură-cască, dar' mi-te în cercuile hotărtoare, elemente care să mai credă că o luptă în sensul celei propagate de Bánffy poate folosi țerii...

Cat despre lupta ce declară partidul liberal fusionat cu apponyiștil, precum și elementelor oligarchice și clericale, căci și acestora le consacra un pasagiu, pe noi n'are decât să ne înveselească... Doar, mărturisind adevărul, noi n'am fost triste niște sub guvernul Bánffy și am fi dorit ca el să mai stea încă: nimănii n'aștiut să provoace în sinul Ungurimel lupte ca Bánffy. Un an de mai rămâne la putere, apoi desființa numai constituția și pe Kossuthisti, dar' împărția pe Unguri ca pe vremea lui Rakoczy: în „kuruc”-i și „labancz”-i.

Dacă acum voește să continue răsboiu acesta, n'avem decât să stăm de o parte: o să fie un spectacol înveselitor.

In cat ne privește, zicem: dacă nu ne-a putut sfodri că a fost tare și mare, acum, când e cel mult un ziarist ridicol, ne pasă cu atât mai puțin de Bánffy!

Crimele maghiariștilor. „Alkolmány” (3 Februarie) drept ilustrare a stării miserabile din instrucția publică maghiară aduce următoarele: „La Oradia a murit, aproape de foame, Fiedler Tándi, care fusese profesor de caligrafie și desen; slabindu-i se ochii, a ajuns copist și în urmă „verkliș”. — Este ceea ce a murit, de foame, cum au constatat chiar medici, Áray István, invetitor în comuna maghiară Ács.

Nici unuia, nici altuia guvernul n'a avut ori n'a vrut să-l dea nici un ajutor, că anii de penins nu-i aveau complet.

In același timp însă statul susține la Paris o școală de belearte pentru maghiari (cei mai mulți Ovrei)...

„Unguri” — scrie numitul siar — aufer și acum de mania să se sfudească în afara deșii aici, acasă, sunt ca la trei milioane care nu și să deosebească pe a de b.

Si-vom adăuga noi — pe când profesori și învățători maghiari mor de foame, pe atunci totă suflarea ungurească aplaudă când se votează sume pentru ghegorița cu... maghiarișares!

Frica de naționalități. Dacă nu e pre-facere de șarlatani — și dăm cu socoteala că acesta-i adevărul! — apoi Kossuthisti bânnffyan (cei din giurul lui Kossuth Ferenc) sunt apucați ieu de frica naționalităților. Astfel în ședința de la 3 Februarie Komjáthy ear a intercalat pe primul ministru asupra primejdiilor ce ca hori grei planează asupra nației maghiare... Aceasta primejdie sunt naționalitățile. Si face Kossuthistul, guvernamental pe vremea lui Bánffy, un tablou de se însoară toți „bunii patrioți”.

Sub Szell adică să ar fi deslăunit toate furile naționalităților... La Iglo un presbiter evanghelic, „panslav”, a propus, în Aprilie anul trecut, ca limba protocolară a parochiei să fie numai cea germană... La Brașov Săsi și mai grozav, îndeosebi Lurtz și pe care să-i miste pe toți filii Árpă. La Sibiu profesorul Comşa a propus ca numele orașului să fie și „Sibiu”... La Bistrița, Sighișoara și așa mai departe, prețutindeni hydra naționalităților își ridică, înfloră, capul.

Ear Szell... pactează. A stat de vorbă cu un prelat român, cu un membru al Casei Magnaților și cu un alt Român de frunte...

Ehei, unde e năpraznicul de Bánffy, el nu pactă, el zdobia! ? ..

Sub Szell însă mitropolitul Metianu a îndrăgit să scrie la București; mitropolitul Mihălyi îndrăgostește să facă afronturi și să nu meargă la congresul din Budapesta al catolicilor, ear primarul Neoplantei (oraș sărbesc) a primit pe episcopul sărb Sevici cu o vorbire — sărbescă... Si Asociația a refuzat ajutorul oferit de Bánffy... Eata crimele pe care le toleră Szell.

„Tribuna Poporului” în Dicță.

Ca să demonstreze că e de criminal Szell, tolerând ca naționalitățile să se desvolte și ele, ba chiar să atace (?) pe Unguri, în sedința dela 3 Februarie a Dietei Komjáthy a citat și „Tribuna Poporului”... E supărăt adică marele patriot că noi ţinem la autonomia noastră bisericescă, stăruim pentru organizarea politică și insistăm pentru consolidarea băncilor române.

In toate ce a vorbit, Komjáthy a avut un cursur mare: n'a spus ce e de făcut? !... Sa ne ia adică autonomia bisericescă, să ne confiște orice drept politic și să închidă toate băncile române? ! Si să desfințeze, mai presus de toate, și ziarele românești!

Haide, nu te genă, patriotule mari, că altfel paroxismul nu-i ajuns la apogeu!

Renta în Camera României.

Eata proiectul de lege privitor la renta școalelor române din Brașov, depus de d. Take Ionescu în Camera României.

Expunere de motive.

Numeiroase documente, datând dela 1594 și până la începutul acestui veac, stabilesc diferențele drepturilor, pe care biserică Sfântul Nicolae din Brașov le-a avut față de Statul român. In 1868 și 1875 s'au fixat aceste drepturi la cifra de 38.500 lei, să fie al bisericel Sfântul Nicolae pentru școalele greco-orientale din Brașov, întreținute de zisa biserică.

De atunci suma de 38.500 lei pe an a fost plătită regula de către statul român comitetului bisericel Sfântul Nicolae din Brașov, altă numai de cel trei ani din urmă.

In această nouă situație, comitetul bisericel Sfântul Nicolae din Brașov a intentat o acțiune în contra statului român, prin care cerea, ca Statul român să-i plătească o sumă anuală de 75.000 lei, cifră la care zisa biserică prețuia vechile ei drepturi.

De altă parte guvernul ungar a adresat guvernului român asupra legislației ungare, care oprește bisericile și școalele de-a primii ajutoare dela state străine.

In urma acestei comunicări, au urmat tratative între cele două guverne asupra adevărătoare naturi a drepturilor bisericel Sfântul Nicolae.

Astăzii biserică Sf. Nicolae din Brașov, cu aprobarea consistoriului din Sibiu, se declară gata să retragă acțiunea, ce a adus în contra statului român, dacă guvernul român ar capitaliza sumă anuală de 38.500 lei într-un titlu de rentă română 4 la sută, care ar fi depus la cassa de depuneri și consemnațiuni (Casa centrală de stat) din Budapesta, ca fond al bisericel Sf. Nicolae, din Brașov pentru gimnasiul și școala reală greco-orientală română din acel oraș, întreținute de zisa biserică, cu condiție ca venitul capitalului de 962.500 lei să fie plătit în fiecare an președintelui comitetului bisericel Sf. Nicolae din Brașov pentru a-l întrebuința la nevoile ziselor școale în organizația lor actuală, capitalul ră-

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Aulich Nr. 1

INSERTIUNILE:
de un sir garmon: prima dată 14 bani; a doua oară 12 bani; a treia oară 8 bani, și timbru de 60 bani de fiecare publicație.

Atât abonamentele cât și insertiunile sunt să se plătească înainte în Arad.
Seriozi nefranțate nu se primesc.

Proiect de lege

pentru capitalizarea sumei de 38.500 lei pe an, pe care statul român o datorăse bisericii Sf. Nicolae din Brașov, pentru gimnasiul și școala reală greco-orientală română din acel oraș, întreținute de zisa biserică.

Articolul I. — Guvernul este autorizat să emite un titlu de rentă 4% perpetuă, pentru un capital de 962.500 lei, producând o rentă anuală de 38.500 lei. Acest titlu va fi nominativ pe numele bisericii Sf. Nicolae din Brașov pentru gimnasiul și școala reală greco-orientală română din acel oraș, întreținute de zisa biserică.

Articolul II. — Se deschide ministerul cultelor și instrucției publice un credit extra-ordinar de 115.500 lei pentru plata sumei de 38.500 lei, datoră pe cel trei ani din urmă bisericii Sf. Nicolae din Brașov, pentru gimnasiul și școala reală greco-orientală română din acel oraș, întreținute de zisa biserică.

Acest credit extra-ordinar se va acoperi din excedentul bugetar al anului 1898—99.

Articolul III. — Abilitatea rentei perpetue a fostării este inscrisă la serviciul datoriei publice.

Ministrul cultelor și instrucției publice.
Take Ionescu.

Din ziarele românești ce ne sesc, afiam că în Cameră i s'au făcut mari ovăziuni fostului ministrului de culte.

In același timp s'a produs îndată o discuție, despre care dăm următoarele amănunte:

D. G. Scortescu spune că acest proiect este cea mai strălucitoare dovadă că toate cele spuse de dușmanii guvernului în această privință au fost pure calomioi.

D. I. Brățianu zice că nu poate să lase fără răspuns cele afirmate de dl Scortescu. Bazile acestui proiect au fost stabilite în mod oficial de d. Dim. Sturdza.

Oratorul întrebă dacă membrii guvernului își mențin părerea că „pe cără vreme va sta „Coroana României” pe pieptul lui Jeszenszky este adânc jignit sentimentul național.”

D. Brățianu spune că dacă guvernul nu se va pronunța asupra acestui fapt, se crede nevoie să întoarcă cuvintele d-lui Scortescu și să spună că cele ce au făcut conservatorii cu ocazia decorărilui lui Jeszenszky a fost o infamie.

Dl. G. Dobrescu cere să treacă acum Camera în sechil ca să ia în discuție acest proiect.

Dl. Take Ionescu roagă să se lasă timp liber ca să se facă discuție largă. Dacă dl Brățianu va repeta cele spuse acum la discuția generală, atunci va da încă odată ocazia ca să arate pe sturdizi că de nedemn se poartă când e vorba de vre-o chestie mare.

Se admite urgența și se închide discuția.

Consecuenți!

„Tribuna” (de la 4 Februarie) privitor la imputările noastre că s'a aruncat pe nedrept cuvântul „trădător” la adresa unor mari patrioți din România, scrie:

„Ei bine, acum, că cunoaștem faptul, putem spune că stăm la dispoziția ori-cui de a da societea de întreagă activitatea noastră și suntem totdeauna gata la acea-

sta, pentru că în tot ce spunem și facem suntem consecvenți cu trecutul nostru.

Apoi încă una. Nu e de loc vina noastră dacă am fost forțați în ceea ce privește cehiunica națională să vedem două categorii peste munte. Nu zicem trădători și patrioți, dar zicem cuminti, destoinici și demni, deoparte, gălăgioși, nedestoinici și egoiști de altă parte. Noi am urmat totdeauna — trecutul nici doavă — o politică curată națională și demnă, în deosebire tocmai de „Trib. Poporului“.

În privința d-lui Sturdza și a colegilor săi, cari n'au dat renta nainte de a se termina negocierile diplomatice între cele două guverne, au lăsat-o deci și confrății de la Sibiu mai domol. Nu-i mai zice — ori nu le mai zice — trădător, ci împarte pe oameni așa: cuminti, destoinici și demni — conservatori, iar gălăgioși, nedestoinici și egoiști — liberali.

Foarte bine: liber să-l creadă d-nii din jurul „Tribuner“ mai cuminti, mai destoinici și mai demni pe dl Cantacuzino, Take Ionescu și Istrati, cari au negociați și terminat afacerea rentei, de cat pe domnul Sturdza, Poni și Haret, foștil ministri liberali.

Să restabilim însă câteva fapte.

Negocierile diplomatice le-a inceput dl Sturdza, care în Camera a citit întreaga corespondență dintre d-sa și baronul Aerenthal („Tribuna“ n'a repro dus, la timpul seu, această corespondență!);

Tot așa, e fapt că „Telegraful Român“, organ oficios al metropoliștilor, încă pe vremea decedatului metropolitan Miron, a recunoscut d-lui Sturdza solicitudine și înțelepciune în inițierea negocierilor diplomatice.

În ședința de la 1 Februarie primul ministrul Szell a spus că afacerea s'a rezolvat numai acum din cauza că celalalt guvern român (presidat de dl Sturdza) pusește condiția că renta să fie sub administrația mitropolitului român, ceea ce Ungurii n'au vrut să primească.

In cât privește acum gălăgia făcută în jurul rentei, cititorii „Tribunei“ vor judeca ei însăși: doar „Tribuna“ acum e anul, și pâna au venit conservatorii la putere, a tot repro dus discursuri rostite în atatea intru niri de corifei desigur — nu liberali!

Mai serie însă organul sibian:

Resolvarea cehiunelui rentelor este rezultatul politicului cuminti și demne; ea n'are să face nimic cu nici un personaj partisan al gălăgiei sterpe și în același timp al servilismului. De aceea menținem întreagă

opiniunea noastră în cehiunie, și încheiându-se, trecem înainte, cu demnitate, pe drumul nostru, cu credință în Dumnezeu, și în dreptatea causei noastre, care mai curând ori mai târziu trebuie să ajungă la îsbanda deplină!“

Frâsa Intâia o subscrim și noi cu amândouă mâinile. Aceasta din urmă are însă nevoie de explicare. Ce menține adeca „Tribuna“? Opinia de mai de demult, când acuzașe de „trădare“?

Ar rămânea acum să răspundem la insulta cuprinsă în insinuarea că noi nu am face o politică curată națională și demnă, ci numai dlor, cel de la Sibiu...

Nu răspundem însă, că noi nu voim ceartă. Exprimăm numai regretul, că confrății de la Sibiu nici o cehie atât de mare, cum e cehia rental, nu vor să discute obiectiv, fară să amestecă la mijloc insinuările și insultele personale.

Ovrei.

Nu de mult ziarul rusesc „Novoe Vremia“ a publicat un articol mai lung despre cehiunica ovreiască. Eata unele idei și expuneri ce scoatem dintr'insul:

„Da, așa este; cehiunica ovreiască e un Sfinx, care pune întregi lumi creștine teme: „resolvă-mă, cici altfel te nimicesc.“

„Nu-i vorbă, drept și adevărat e, că Ovrei sunt tot așa oameni ca și noi, se găsesc printre ei adeseori chiar oameni buni, dar — Talmudul și Kaghoul, eată ceva ce trece pesteumanism. Kaghoul și Talmudul pun pe Ovrei dincolo de ceea-ce este bun și rău; lui și sunt permise toate, dacă este vorba de un membru al poporului ales. In organizația Ovrelor zace o taină, care explică solidaritatea lor însăși și de neînvins.

„Eu nu mă tem de ovreism, cici cred în puterea, la urma urmelor învingătoare a principiului binelui, care ocărnuște lumea. Ovrei care ține morția la testamentul vechiu, pătruns de ideia monoteistică cu găndirea lui melancolică, îmi este pâna la oare-care măsură simpatic. Rău însă stă în aceea, că în sângele curat arameic s'a amestecat sânge d'al popoarelor din Caucaz. Acest sânge cananeic alcătuiește ceea ce noi chemăm astăzi ovreimea. Nici civilizația nu slăbește puterea acestui sânge: Ovrelul civilizat, chipu străin de prejudecătele cele vechi jidovesci, în realitate este mai adânc

aminte de căt numai de aceasta că nici sabia lungă a lui Bajazet și Mahomet n'a putut să pătrundă pâna în munte României unde cetează astăzi să străbată Midhad-pasa cu constituțunea lui... (Aplause entuziasme). Cum indignațunea unui Român nu a putut să fie sănă de această insulă!...

In tot discursul dlui Blaremburg, dsa a uitat ce frâmentă România astăzi și nu și-a adus aminte de căt de banca aceasta ministerială și de persoana dsale. S'a zis că în timpurile moderne o individualitate prea mare este o calamitate pentru societate, pentru că ea voiose să absorbe toate celelalte activități. Aceasta am adus o aminte dlui Blaremburg pe când vorbia. El bine, dlor încep înțâi a răspunde la acuzațile făcute și pe urmă voiu veni la aceea ce l'a preocupat pe dsa. Vedetă că nu fac de căt a lăsuat situația ce ni s'a creat de dlui,

Care a fost calul de bătaie al dlui Blaremburg contra noastră? Că noi, a zis dsa într'un limbaj foarte politic, ducem o politică văzămoatoare intereselor terii. Astfel, dsa II teamă ca nu cumva tot ce are teara Românească câștigat pâna astăzi să se peاردă deodata, ca nu cumva să ne poticiam pe caloa ce am apucat și să cădem, dând impreună cu noi și teara de ripă. Si de unde trage dl Blaremburg concluziunea unui plan pregătit de lung timp ca să aducem o ruptură cu Turcia și să ne aruncăm în brațele Rusiei? Din faptul că am fost la Livadia? Dar la 1866 și 1868

pătruns de ideia intunecoasă a ovreismului și prin toată a sa flină morală este mai mult și mai mare Ovreu, decât Jidănașul cel simplu, cu perciuni și duhoare de usuroiu...

Ideia ovreimii celei răsbunătoare, nemilostiv de nelindătoare și răsboinică este mai adânc turădăcină printre Ovrei de pătu mai nalte, decât în missele jidănișilor. Reprezentanții acelei idei sunt Ovrei culti, așa zis „epieuri“, care au lăpadat perciunii și halatul. Jidănașul cel simplu face și el gheșeșturi cu bani, încălă, jupoate cu cametă, dar nu cu atâta ură.

Ovrei sunt poporul cel mai abstract deși paralel cu această calitate merge și simțul practic, industria cea de aur, comerțul cu bani; ei sunt un popor, care nu el însuși stăpânește vr'o ideie, ci din contră el este stăpânit de ideia care-l frâmentă. De aici nelindurarea Ovrelui....

Să vedem puțin istoria lor. Poporul ovreiesc a pierdut independența sa politică, țara, biserică și trăiește risipit printre celelalte popoare; abia în însotesc pretutindeni, ori unde este risipit, căruile lui sfinte și tradițiunile. Conducătorul lui îi zice: Noi n'avem patrie; să ne stringem în jurul cărlor sfinte; patia ne va fi cuprinsă într'ensele. Se începe o muncă de a întocmi Talmudul: un labirint acesta de legende, povestiri, meditații și de precepte cu puțină însemnatate. Secol trec la mijloc și Talmudul e gata. Poporul se împarte în două clase: una o formează negușorii, usuraři, și iutorii de limba poporului în sinul cărlui dobândesc aurul; a doua e compusă din oameni cu carte cari n'au lipsă de astă limba goilor. Ipnotizat de înțelepciunea talmudică, poporul ovreiesc trăiește vesuri dă rendul. Toate interesele și toată viața lui stau în Talmud. Talmudistul rămâne străin de viața sufletească a celorlalte popoare.

„Să diu ce se compunea viața popoarelor în vremea compunerii Talmudului? Un haos de formațiuni nove; o rătăcire a neamurilor semi-sălbatici. În stratul culturii antice descompuse: foame, ciumente, răsboie... Unde s'au ascuns Ovrei în timpul acela? În Talmud. Acolo, într-o fantă ipnotică, ca și într-o nouă corabie a lui Noe, plutesc și astfel dispar dinaintea oră cără transformări și a amestecului cu alte popoare.

„Trecuse și evul mediu; scolastică, renaștere, reformă, Giordano Bruno, Kopernik, Descartes. Dar Ovrei nu es din ghetooul cel necurat, adâncit în ipnosul talmudului, se imbată cu știința lor meșteșugăt de fală despre Levitan, visurile lui

Hemara, misticismul Kabbalei, casuistica lui Mișna.

„In eșrăit resare apoi odată și lumina. Ovrei ridică și ei capul din talmud. Său arătat însă străini de ceealătă lume, ce s'a format în jurul lor. Ei și din ghettou au ieșit cu ideia lor intunecoasă a ovreismului, răsboinic; cu credință, că în lume există numai o singură personalitate națională, nume Ovreimea; ear cîtelealte popoare, dacă și există, trebuie privite ca și cînd pe n-ar exista.

„Caracterul, creerii, nisunile — toate și toate la Ovrei sunt ciudate, sălbatici, fanatici. Când nu mai ajungea talmudul, au descoperit alt teren, cu caracter tot altul, de fanatic — Bursa internațională, cu boala gătiei ei de hătie, cu jocul de hazard, cu puterea-i demonică. Ea că s'a instărat până ovreimea. Grupe singuratic ale Khaderului, galului internațional s'au întepenit ca niște icuri în stilul celoralte popoare, ear destule ovreismului s'au impusit cu toate soartea acelor și, unde s'au incurbat filii lui Israel....

„Cu ocazia așa ziselor catastrofe, s'au abătut asupra Ovrelor, au sburat din perinele ovreiești mai mulți fulgi, decă sănge din vinele lor. Scriitorii exageră importanța acestui fel de catastrofe. Dacă lucrul ar sta așa, cum s'a scriș, nici nu ar mai fi Ovrei de loc. Si totuși oamenii ce mai puternici și cei mai geniali au avut amvingeri antisemitice, începând de Nero. Astfel Iosif II., Frederick cel mare, Napoleon I., Peter cel mare și Catarina

noastră Convingeri antisemitice au avut Oranj, Shakespeare, Humboldt, Goethe etc.

„Dar' nici putere, nici sabie, nici minte, nimic, nimic nu e în stare a împedeca ovreimea în calea ei biruitoare intru munca ei de dărmare a creștinismului. Unde ei însăși nu ajung, n'au putere, năimesc oameni din alte națiuni, cumpără întreg trecutul lor, munecălor de față, numele și gloria lor. Într-adevăr, ch știunea ovreiască e o sănătă, care pune întregi lumi creștini, dar' mai ales rassei ariane enigma: dacă o resolvă bine; dacă însă nu, Sfinxul va înghiți pe toate poarele rassei ariane!“

Din tractul B.-Comloșului.

S'a rupt cu trecutul. Era nouă. Adesea părintelui Episcop Iosif Goldiș, Sân-Nicolae în locul B.-Comloșului. Timoara și Comloșul. Cea tractual.

La 18/25 Ianuarie c. s'a întrunit la Banat-Comlos colegiul electoral al preoților din tract pentru alegerea celor 12 membru clericali la sinodul protopresbiteral.

Au luat parte la acest colegiu cu desigur sebișe pleiada tinere a preoților din tract.

ile noastre, și cum trebuie să fie ele apărătă. D-sa nu vine cu acele argumente că să le pună în față încălcările ce ni se facă; ci vine să le pună în contra noastră, să cînd că noi am lipsit de la datoria loră la stră. Nu ne-ă spus însă cum trebuia să fie apărăt drepturile noastre, și lucă a urmă că nici nu era nevoie să le apărăm, pe de altă parte că ele sunt destul de patente, de a se afirma, destul de întărite ca să împărtășeavă nevoie să ne mai îngrijim de ele de seale.

Ei bine, d-le Blaremburg, știți ce este întimplă cu copiii cari moștenesc averile și lăciute, dar cari nu știu cum s'au căsătă la. Aceia nu sunt economi, nu sunt păstrători, și din neprevădere le risipesc și rămână săraci; dar acel cără au muncit și au făcut spălăciuere cu să loare frunzelor lor, acela și mult mai în stare să le păstreze. Nămuncit 37 de ani ca să dobândească spălăciu drepturi și de aceea oră de căte ori ele se amenință, noi cără stim cu ce ostenește și s'au dobândit, suntem mai îngrijiti de el. dl Blaremburg. Mi-a părut rău că am să mă excludă de la o exclamatiune cînd d-sa ne cîștigă același idei pe cari în timp de 20 de ani toti să diu generația mea le-au răspăduiat în Europa, și a învățat și pe dl Edgard și pe Michelet și pe alte ilustrații ale Europei să cunoască cără sunt dreptile României și cum trebuie să fie apărată și el în generositatea lor au venit de la sprințit cu talentul și cu autoritatea. Prin urmare, nu avea nevoie dl Blaremburg să vie să ne dea această lectiune; pur

ște să fie apărată.

ocupă de la mare preponderanță părțile tractului nostru.

Predominanța de spiritul activ și avântat al lui Archiereu, preotul întrunit cu stări și priegru să angageat la muncă și acțiune în via Domnului, — că în direcția acesta îl s-a deschis acum calea. Au rupt-o trecutul cel *confus* și *încalcit* din care — pe provoindul divin — i-a desmetecit *ma dreaptă* și *mîntea înțeleaptă* a Archiepiscopului lor.

Sau angageat la un nou sistem de organizare cu lozinca: *Inainte!*

Eată lista celor aleși: Ter. Oprean din Nadal-sârbesc, I. Popovici din Sân-Micăluș-mare, Silviu Bichiceanu din Nereu, A. Sesianu din Pesac, Vinc Petrovici și S. Popa din Torac, N. Raichiciu din Iancaș, I. Stana din Saravale, I. Halmagiu din Igris, L. Nestorovicu din Sărciu, M. Căianu din B.-Comlos și Val. Magdu din Cațani română. — Tot atâtea personaje intelectuale binecunoscute în cercurile noastre, cari ne dă garanție suficientă, vor răsuflare păcătă groasă de tărgoviști ce a pacit și a năbușit spiritele feriale de un trar de veac.

Cuprins într-un mănușchiu spiritul conștant al șefului tractual, cu cel fervent al prototimpel sale, — avem nădejdea, că „pro-presbiteratul” va întrupa idealul Marelui gura de us în statutul organic.

După terminarea actului electoral, preotul s-a constituit într-o conferință. Ca un act de gratitudine pentru interesul viu manifestat față de biserică și școala noastră, a aranjat eri după ameza în sala spațioasă (de sus) a „Crucei Albe” un assalt de arme dintre cele mai interesante. A participat un public imens, care în dese rânduri a aplaudat cu frenesie pe maestru, precum și pe colegii săi Santelli (Budapesta) și Toricelli (Seghedin), veniți pentru această ocazie la Arad. În afară de discipolii lui Maione și de maestrii susaminti, a mai participat la assalt și dl Horváth, maiesru de scriș din Budapesta.

Acesta din urmă este reprezentant al școalii franceze: atât și mai ales se apără cu mijcări mai mari și cu sărituri dese. Italianii, îndeosebi dl Maione, este un reprezentant superb al școalii italiene: elegant, măsurat, lucrează aproape numai cu mâna din manchetă, cum se zice. Toți trei Italiani sunt apoi niște tipuri de frumusețe; Toricelli, mai are și un fizic de adeverat Ercule.

Și-au măsurat puterile și arta cu atâtă distincție, cu un brio că strinseră de mai multe ori adesea ovatele din partea asistenților, între cari oficerimea toată și întreaga elită a orașului.

Dl Maione s-a dovedit un maestru perfectism. Elevii săi, abia de două luni numai, măruiau arma (sabia și florea) cu multă pricepere. Două dintre elevi, cei mai distinși, între cari și vicecolonelul Scheunenstuel, au primit căte un premiu decernat de juriul presidat de dl colonel Kaffka.

Se înțelege, că centrul de atenție a fost lupta angajată între cei trei maestri, între cari Maione escelează prin eleganță și înțeală, Santelli printre siguranță cum rar vezi car Toricelli prin săngele său recetă, deși pare că mai pasionat dintre ei.

Tot cu acest priegru să mai accentueze din nou dorința generală, de a se străbate central colegiul electoral pentru deținute clericali consensuali, peronat într-un period la Timișoara și în celalalt period B.-Comlos. Aceasta din considerația realitate, de dreptate și pecuniare.

citească ceea ce ne-a răzit aci, numai să văză cum au lucrat generaționile de cădănească aceste drepturi.

A vorbit dl Blaremberg de mergerea sa la Livadia și la Herma-stadt. La Livadia găsește că era un lucru anormal; la Herma-stadt, era un lucru firesc. El bine, de căte ori împăratul Alexandru vine Livadia, atât împăratul Austriei, că și împăratul Germaniei de la o distanță de 100 de chilometri, trimite de la salută. Turiștii, în asemenea ocazii, trimite și pe oamenii cel mai eminent de la salută, mi se pare că este mult mare depărtare la Constantinopol la Livadia, de cădănești la Livadia.

Când a venit împăratul Austriei în apiere de frontierele noastre, și Domnul nostru fiind la Sinaia, unde, din împărțirea mării afiam și eu — și trebuie să spun că nimeni nu știa că împăratul austriac era hotărît să meargă acolo, ci că împrejurare cu totul fortuită a venit acel oraș — puteam să nu fiu trimis de cădănești ca să-l salut! Astfel fiind, nu era de toată cuvință că, precum mă amintesc, să-l salut pe împăratul Austriei, care a să în proprie de țara noastră, să mă să-l salut și pe împăratul Rusiei?

D-lor, noi nu avem nici simpatii, nici împări; noi nu avem de cădănești pentru cădănești, și avem condescendență pentru cădănești. Știe dl Blaremberg atunci când vreuna din aceste Puteri ențești să ne amenințe în drepturile noastre.

La urmă să mai adaug un lucru, care merită atenționea unor cercuri mai largi. Anume, părintele Val. Magdu a sulevat ideia înființării unui cor *tractual bisericesc*, compus din preotii și învățătorii *musică și protopopie*, bisericii noastre. Scopul acestui cor ar fi nobilitarea înimii și promovarea simțului religios și moral între credincioșii tractului prin o *musica bisericescă* aleasă, perfectionată. Roadele unui atare cor în curând s-arăta într-o măsură incontestabilă și avându ce să arătă da corurilor noastre bisericești de prin comunele singurative prin îndemnul celui tractual și prin provoinderea lor cu piese alese din archiva protopresbiterială, ar rebonifica bunele intenții ale părintelui Magdu prin o recunoaștere binemeritată.

Am aflat că pentru realizarea acestelui sublime idei deja sunt angajați domnilii: St. Lipovan învățător în Sân-Micăluș-mare, St. Opreanu preot în Valea și Silviu Bichiceanu preot în Nereu, cari fiind toți musicali, dimpreună cu părintele Magdu, vor constitui un quartet elegant.

Să fie într-un ceas bun și cu succes! Varlaam.

Maione, Santelli, Toricelli.

Celebrul maestru de setimă, dl Vincenzo Maione, care deja din toamna a deschis în urba noastră o școală de arme, a aranjat eri după ameza în sala spațioasă (de sus) a „Crucei Albe” un assalt de arme dintre cele mai interesante. A participat un public imens, care în dese rânduri a aplaudat cu frenesie pe maestru, precum și pe colegii săi Santelli (Budapesta) și Toricelli (Seghedin), veniți pentru această ocazie la Arad. În afară de discipolii lui Maione și de maestrii susaminti, a mai participat la assalt și dl Horváth, maiesru de scriș din Budapesta.

Acesta din urmă este reprezentant al școalii franceze: atât și mai ales se apără cu mijcări mai mari și cu sărituri dese. Italianii, îndeosebi dl Maione, este un reprezentant superb al școalii italiene: elegant, măsurat, lucrează aproape numai cu mâna din manchetă, cum se zice. Toți trei Italiani sunt apoi niște tipuri de frumusețe; Toricelli, mai are și un fizic de adeverat Ercule.

Și-au măsurat puterile și arta cu atâtă distincție, cu un brio că strinseră de mai multe ori adesea ovatele din partea asistenților, între cari oficerimea toată și întreaga elită a orașului.

Dl Maione s-a dovedit un maestru perfectism. Elevii săi, abia de două luni numai, măruiauarma (sabia și florea) cu multă pricepere. Două dintre elevi, cei mai distinși, între cari și vicecolonelul Scheunenstuel, au primit căte un premiu decernat de juriul presidat de dl colonel Kaffka.

Se înțelege, că centrul de atenție a fost lupta angajată între cei trei maestri, între cari Maione escelează prin eleganță și înțeală, Santelli printre siguranță cum rar vezi car Toricelli prin săngele său recetă, deși pare că mai pasionat dintre ei.

stre, noi am fost cel dințău car să ne ridicăm; și pe când colosul nordului spațială Europa, nu ne-am sfidat, esaltări de patriotismul nostru, a ne scula în contralul, fără să avem speranță celui mai mic sprigini de la nici o Putere, de cădănești în drepturile noastre, înainte de toate, fiind că eram siguri că atunci când o nație are conștiință drepturilor sale, și este capabilă pentru apărarea lor de a face sacrificii fără calcul, acea nație este neperiferioare. (Aplause).

Dacă toată viața noastră a fost corectă, ce îndrivesc pe dl Blaremberg să ne bănuiască că noi ne-am pierdut bunul său, instinctul național? Că am pierdut prudență, că am pierdut acel tact ce am avut în atâtă secolii de astăzi stăcărându-ne prin atâtă greutăți, și am ajuns astăzi acolo unde ne afiam? Cu ce drept vine d-sa să zică: voii să învețați țara? Dacă ne-ar arăta un singur fapt în viața noastră care l-ar îndriva la aceasta, nu aș avea nimic de zis; de cădănești de cădănești, să-mi permită să spun că cele zise de d-sa sunt numai niște bănueli cari provin dintr-o imagine prea turmentată.

(Va urma).

La floreță, mai ales, Santelli e un adeveră temut: impunător în găd și face cu atâtă siguranță și istețime, că orice apărare părea iluzorie. Maione, cel mai tinere între denii, este aproape infatigabil. Să batut cu toți și totuși și la fine, când s-a măsurat cu Santelli, a rămas un demn adversar al celebrului maestru din București.

Un al doilea assalt, ce desigur se va aranja, va fi primit cu entuziasm crescend.

NOUTĂȚI

Arad, 5 Februarie 1900.

Numiri. D-nii I. Beles, Dr. I. Suciu, Dr. I. Precupas, Dr. Sever Ispravnic au fost numiți avocați onorari ai venerabilului consistor arădan.

Probă de superficialitate. Faimosul Ascanio, care își închipuise că vede în jurnal său, la „Vas”, un nou partid românesc în Arad, compus din elementele *independente* pe care le-am arătat cu numele, poate fi multumit. A reușit anume să facă a se vorbi de partid care în Arad să combată „infrățirea”. În urma notișorii ce lăsăm, „Arad este Vidék” precum și „Peter Lloyd” a publicat adică (er) stirea, că s-a format deja nouă partid, „Arad este Vidék” lăbotează „dependent” și sub conducerea dlui Dr. St. C. Pop, care — într-o conversație ce am avut-o chiar eri în redacția noastră — s-a mirat și el văzând că-i se atribue intenții pe care nu le are, căci după cum în trecut a luptat slătarea cu noi, așa și în viitor numai în organizația noastră a tuturor, din care face parte, va lupta. Noi, dacă am luat notișorii despre scrisorele colaboratorului „Tribunel”, am făcut-o nu pentru că am fi presupus despre dl St. C. Pop că va începe luptă, făcând un partid, în contra grupărilor noastre, ci numai să arătăm chipul cum se șloșit elevii ai dlui Coroianu înțelegeră să facă politică, machiavelică, cum s-ar zice.

Alegerea dela Szentes s-a terminat cu învingerea lui Sima, al cărui candidat, dr. Molnár Jenő a intrunit 999 voturi, față de 802 ale lui Dienes, redactor la „Egyetertés”.

Va să zică, zadarnic Kossuth Ferencz și-a tocit ghetele dela Szentes, Unguril d'acolo nu-l vor!

Buni de legat! Sub titlul „Svabi trădători de patrie” citim următoarele din „Egyetertés” (4 Februarie): „În sedința de azi a scaunului școlar communal din Vîrșet a făcut mare sensație discuția asupra cererii a 16 șfabri țărani simpli, atâtăi de elemente antipatriotice, care cer ca din scolile elementare comunale să se scoată limba ungă și să se readucă cea germană...”

Va să zică: a cere ca în comună nemaghiară limba de propunere în școală să fie limba maternă a locuitorilor este... tradare de patrie!

Si să mai zici că nu sunt buni de legat?..

Cununie. Eri s-a facut în Catedrala din loc, cununia dlui Ioan Moldovan, fuctiunar la banca „Victoria”, cu d-oară Aurora Moldovan. Cununile au fost puse de d-na Beles, și d. Sava Raicu. A asistat public numeros și la ospățul dat să-pătrecent cu multă animație aproape până în zori de ziua.

Felicitațile noastre călduroase.

„David înaintea lui Saul”. Sub acest titlu, publicul berlinez, dela 1-a Februarie începând, poate să admire în mușeu un tablou de cea mai însemnată valoare. Tabloul este creația pictorului Rembrandt, care l pregătise pentru o expoziție din Amsterdam. A trecut din mână în mână, până ce în cele din urmă un om privat l-a cumpărat cu 200.000 franci și de aci a ajuns apoi în muzeu.

Prințul Camil Stahrenberg, membru în casa seniorilor din Austria, a murit Sambătă trecută în Viena.

Lascăr Catargiu. Bustul regretatului bărbat de stat și șef al partidului conservator, neînălțat Lascăr Catargiu, a fost așezat în incinta Camerei.

Bustul este foarte bine reușit și a fost așezat în partea dreaptă a tribunei Adunării.

Alegerea din Praga. Cehii din capitala Boemiei sunt în mare ceară. Sambătă consiliul municipal s'a întrunit deja a patra oară să aleagă primar, dar tot fără rezultat. Dintre 84 votanți Podlipni a primit adică 41 voturi, iar Dr. Srb (ceh bistrân) 43. Fiind că nici unul n'a întrunit voturile necesare, eri s-a făcut a cincia votare. N'avem încă știre despre această din urmă votare.

Universitatea poporala din Paris. Zilele trecute s'a făcut în Paris inaugurarea cu mare pompă a unui nou palat, care poartă numirea de universitate poporala și în care muncitorul său poate odihni trupul obosit și hrană poate să aibă pentru spitalul său, până când trăște. Este o instituție admirată de inteligență și de lumea savanților. Într-însă se întâlnesc, așa zis, o nouă Francie renăscută, care o să securizeze jugul ideilor greșite, ridicându-se în sfera strălucitoare a științei universale. Ideia înființării acestelui instituțion s'a zămisit în capul unui simplu muncitor, anume Deherme, care zina-noaptea a stăruit pentru realizarea ideii. Astăzi acest așezămînt este sprințuit și din partea statului, căci el servește ca loc, unde să prelegeri cel mai renumit savant al Franciei. Amințim această instituție ca pe una care va vesti lumii străine un mare și însemnat eveniment al inteligenței și al culturii muncitorilor din Franța adorată și hulita deoarece din partea lumii din afară.

A apărut: „Extras din tarifele de postă și telegraf valabile dela 1 Ianuarie 1900”. Fiind tarifele anterioare în multe privințe esențial schimbate în urma introducerii valutelor de coroane, extrasul acesta e de cel mai mare folos pentru birourile și privații. Se poate procura dela librăria arhiepiscopală în Sibiu, cu prețul de 20 fileri.

ULTIME STIRI

LONDRA, 4 Februarie. Burii și-au concentrat forțe formidabile la Colesberg. Dăsementul au pus în toate drumurile ceduc din Colonia Cap spre Bloemfontaine, să împiedice astfel mergerea trupelor lui Roberts, care e vorba să atace partea de sud a statului Orange.

Burii au făcut eforturi extraordinaire, la Hangersprint, pentru a tăia retragerea lui Buller.

In Camera Comunelor Chamberlain a fost atacat nu numai de Irlandez și de liberalul Bryce, dar și de conservativul Clarke, care i-a zis să-i dea demisia.

Ministrul Goschen a finit o mare vorbire, în urma căreia se crede că se va introduce și în Anglia obligativitatea militară.

CALINDARUL NOSTRU

PE ANUL VIŞECT 1900

SE AFLĂ DE VÎNZARE

LA ADMINISTRAȚIA

„TRIBUNEI POPORULUI”.

PREȚUL 80 CR.—60 FILERI.

VINZĂTORILOR SE DĂ UN RABAT DE 20%.

Acest calendar, bun și ieftin, cuprinde pe lângă partea calendaristică și articole dela literatură distință I. Slavici, G. Coșbuc, Vasile Goldiș, Enea Hodos, Uncheașul etc.

Fiecare Român să grăbească a și cumpăra acest calendar făcut anume pentru că a să gdesească în el lucruri plăcute tuti cărturarii.

Editor: Aurel Popovici-Barcianu. Red. respons.: Ioan Russu Sirianu.

O carte bună. Distinsul nostru profesor din Brașov, Dl Vasilie Goldiș a lăveră o folositoare carte școlară: „Geografia pentru școalele poporale, întocmită pe baza planului Ministerial de învățământ. Partea primă (pentru clasele III și IV), cu numeroase ilustrații și hărți colorate. Editura librăriei Ciurcu Brașov. Prețul unui exemplar 35 cr. Materialul tractat se extinde pe 68 pagini, în ordinea următoare: „1. Regiunile lumii, 2. Comuna, 3. Locuitorii și ocupațiunile lor, 4. Religiunea și limba locuitorilor, 5. Hotarul comunei, 6. Drumurile, 7. Apele curgătoare, 8. Apele sătătoare, 9. Mijloacele de comunicație, 10. Insula, peninsula, golf, 11. Sesul, 12. Dealuri și văi, 13. Orizontul, 14. Desemnarea regiunilor lumii, 15. Harta, 16. Cercul, 17. Comitatul, 18. Ungaria. — II. „Ungaria și Europa.“ (Materialul clasei a IV-a.) Tinutul montos din Sudost. Câmpia Ungariei. Tinutul montos Nordestic. Tinutul montos Nordvestic. Tinutul deluros Sudvestic. Orașul Fiume și tinutul lui. Ungaria în genere. Terile apărătoare Ungariei. Europa în genere“. La toate capitolele e alăturată căte o hărți colorată.

O recomandăm cu toată căldura invățătorilor noștri.

Exerciții intuitive și gimnastice, manual pentru invățătorii școalelor poporale române, întocmite după plan, de Ioan Tăducescu, invățător în Lipova. Ediția a III. Prețul unui exemplar: 30 crucei.

O nouă carte folositoare. Sub titlul: „Amicul Poporului, îndreptător în cause administrative și judecătoarești pentru poporul român, de Titu Vuțulescu, pretor, a apărut tocmai acum în tipografia „Tribunei Poporului“ în Arad o carte în adevăr folositoare pentru popor. Ea se extinde pe 148 pagini, în format 8° mare, cu un tipar frumos și bine îngrijit, broșata elegant și serisă într-un limbagiu la înțelesul poporului. Cuprinsul pe scurt al bogatului material al cărții este urmatorul:

I. Agricultură. — II. Ape (mori de apă navigare, broduri, plute). — III. Boalele și pararea vitelor. — IV. Cause comunale. — V. Drunuri și vama — VI. Finanțare VII. Industrie. — VIII. Judecătorie. — IX. Matriculele de stat. — X. Militare. — XI. Mine (Ocnașit). — XII. Moștenire. — XIII. Ordinea publică (Ajutor la menajocri, Aducerea puștilor din altă țară, Apa de sodă, Ajutorarea săracilor, Adunări publice, Afacerea cu zăloaje, Boalele epidemice, Birturi, Curățirea coșurilor (hornuri), Curățirea ulietelor, Calea ferată, Cetățenia de stat, Esportarea, Edificări, Instruirea în joc, Învenții (descoperiri), Legea de presă, Lucruri găsite, Măsurarea bucatelor, Monumente istorice, Ospătării, Plata medicului, Piața (Târguri), Poșta, Privilegii (Patente), Paza contra focului, Societăți (bănci, case de păstrare), Site de aramă, Sdronte, Sărmente de bucate, Instantieri, Scoala secretă, Tinerețea cănilor, Trecerea în altă țară, Tipografie, Vînzarea burețiilor, Vînzarea de puști și prav de pescă (Veninuri). — XIV. Orfanele. — XV. Păduri. — XVI. Pescuit. — XVII. Religiune. — XVIII.coală — XIX. Sănătatea publică. — XX. Servitori. — XXI. Vînat.

Ori-ce daraveri, pe care poporul le are aproape zilnic atât cu direcțiile administrative, cât și cu judecătoriile din patrie, cărturarii din popor le află în cartea aceasta toate la un loc, bine lămurite și spuse în limbă poporala și înțeleasă de toții.

Prețul acestei cărți folositoare este numai 1 coroană (50 cruceri) și se poate comanda atât la autor în M.-Pécska, cât și la administrația „Tribunei Poporului“.

„Drepturile, datorințele și responsabilitatea membrilor de direcție“, de Alfred Kormos, trad. de Constantin Pop, funcționar la „Albina“. Carte foarte importantă pentru membrii din direcția tuturor instituțiilor de bani și a oricărora societăți pe acții. Costă 1 fl. 50.

Calindarul nostru

pe anul visect 1900

ca prim călindar scos în tipografia noastră

a apărut tocmai acum

cu ilustrații, cu un bogat și variat cuprins literar.

Prețul 30 cr.

plus 5 cr. porc postal.

Doritorii de a și-l procura sunt rugați

a se adresa la

Administrația „Tribunei Poporului“

La comande mai mari de 10 exemplare

dăm 20% rabat.

ADMINISTRAȚIA

„Tribunei Poporului“.

A apărut

Si să află de vînzare la administrația „Trib. Poporului“

următoarele opuri:

1.). „Calendarul nostru“ — pe 1900. prețul	— — — — —	cor. — .60 fl.
2.). „Amicul Poporului“ — de Titus Vuțulescu, pretor. Indreptar practic în cause administrative. Prețul	— — — — —	„ 1.— „
3.). „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcăorean, prețul	— — — — —	„ 2.— „
4.). „Judecătoriile cu jurații“ — de Teodor V. Păcăoreanu, prețul	— — — — —	„ — 80 „
5.). „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcăoreanu, prețul	— — — — —	„ 2.— „
6.). „Principiile politicei“, după Dr. T. de Holtzendorf, de T. Păcăoreanu — prețul	— — — — —	„ 4.— „
7.). „Caractere morale“ — exemple și sentințe culese din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov. Prețul.	— — — — —	„ 2.50 „
8.). „Răsboiul pentru neașteptare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Răsboiului	„ 1.20 „	
Prețul „Coroanei“	„ 1.60 „	
9.). „Din vremuri apuse“ — de Judita Secula născ. Truția — prețul	— — — — —	„ 1.— „
10.). „Vieritul“ — de Petru Vancu, prețul	— — — — —	„ 1.— „
11.). „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga. Prețul:	— — — — —	„ 3.60 „
12.). „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu. Preț:	— — — — —	„ 1.60 „
13.). „Cuvântări bisericești“ — traduse de Ioan Gent. Preț.	— — — — —	„ 5.— „
14.). „Priveag“ — de Ioan Iosif Sceopul, preț	— — — — —	„ 1.50 „
15.). „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stelu invățător în Arad. Aceasta liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irimoase priceșne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2–3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.		

La comande să se mai adauge de fiecare op 10 flori spese postale.